

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

بیماری هلیکوباکتر پیلوری چیست؟

بیماری هلیکوباکتر پیلوری (*H. Pylori*) نوعی میکروب است که در مخاط چسبنده معده زندگی می‌کند. حدود ۴۰ درصد از افراد در جهان در معده خود به این بیماری مبتلا هستند. بنابراین این عارضه بسیار شایع می‌باشد، تقریباً برای هشت نفر از هر ۱۰ نفری که به هلیکوباکتر پیلوری مبتلا هستند، مشکل خاصی ایجاد نمی‌شود. اما حدود ۱۵ درصد از افراد مبتلا به این بیماری در معده خود، زخم معده یا در اثنی عشر، زخم اثنی عشر می‌گیرند.

هلیکوباکتری چیست؟

هلیکوباکتر پیلوری همان طور که گاهی از آن با عنوان باکتری معده نیز یاد می‌شود، یک باکتری مارپیچی شکل است که می‌تواند باعث التهاب مزمن در پوشش داخلی معده (گاستریت) و اثنی عشر (قسمت اول روده کوچک) در انسان شود. عفونت هلیکوباکتر پیلوری، قسمت انتهایی معده (آنتروم) را آلوده می‌کند. این باکتری هم چنین یکی از دلایل عمده زخم‌های معده در سراسر جهان محسوب می‌شود. حدود ۹۰ درصد از افراد مبتلا به زخم معده به ویروس هلیکوباکتر پیلوری آلوده هستند. با این حال بسیاری از افراد موجودات زنده‌ای را در معده و دستگاه گوارش فوقانی خود دارند که در روده و دستگاه گوارشی آنها زندگی می‌کنند و علائم اندکی دارند یا اصلاً نشانه‌ای ندارند.

اگرچه زخم‌ها باعث سوءهاضمه می‌شوند، اما گاهی اوقات اثر جدی‌تر دارند. زیرا می‌توانند ایجاد خونریزی کنند یا حتی پشت سر هم باعث ایجاد زخم در معده شوند. اگر زخم در معده به اندازه کافی عمیق باشد، باعث سوراخ شدن آن می‌شود. بنابراین افراد مبتلا به زخم معده، باید با هدف خلاص شدن از این بیماری درمان شوند.

علت بیماری هلیکوباکتر پیلوری چیست؟

دقیقاً مشخص نیست که این بیماری چگونه از فردی به فرد دیگر منتقل می‌شود و چرا فقط برخی از افراد مبتلا به این عفونت به دچار زخم معده می‌شوند. افرادی که هلیکوباکتر پیلوری دارند، در دوران کودکی، این بیماری را احتمالاً از سایر کودکان می‌گیرند. این بیماری معمولاً در طول زندگی در معده می‌ماند، مگر این که با آنتی بیوتیک خاصی درمان شود. این عارضه در حقیقت کمتر متداول می‌باشد و امروزه غیرممکن است که کودکان به آن دچار شوند، حتی اگر شخص دیگری در خانواده آن را داشته باشد. همچنین آنها برای جلوگیری از انتقال بیماری به دیگران نیازی به اقدامات ویژه ای ندارند.

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

علائم هلیکوباکتر پیلوری چیست؟

بیشتر افراد مبتلا به عفونت هلیکوباکتر پیلوری علائم کمی دارند و یا اصلاً نشانه‌ای ندارند. بعضی از آن‌ها ممکن است برخی از علائم مربوط به قسمت‌های خفیف گاستریت را تجربه کنند که به شرح زیر هستند:

- نفخ
- حالت تهوع
- استفراغ
- ناراحتی در شکم

اغلب، این علائم به سادگی از بین می‌روند. اما، افرادی که عفونت جدی‌تری دارند، علائم و نشانه‌های زخم معده و اثنی عشر یا گاستریت شدید را به شرح زیر تجربه می‌کنند:

- درد شکم و یا ناراحتی که معمولاً از بین نمی‌رود
- حالت تهوع و استفراغ که بعضی اوقات با خون که قرمز رنگ است
- مدفوع تیره رنگ (رنگ سیاه مدفوع به دلیل خون ریزی زخم معده)
- تعداد گلبول‌های قرمز خون کم می‌شود به دلیل خون ریزی
- احساس پر بودن بعد از مصرف مقدار کمی غذا
- خستگی
- کاهش میزان اشتها
- اسهال
- سوزش سردل

توجه داشته باشید افرادی که علائمی مثل مدفوع تیره و خستگی دارند، باید به دنبال کمک فوری پزشکی باشند یا به اورژانس مراجعه کنند تا از لحاظ خونریزی ارزیابی شوند.

تشخیص بیماری هلیکوباکتر پیلوری

آزمایش‌های دقیق و ساده‌ای برای تشخیص عفونت هلیکوباکتر پیلوری در دسترس هستند. این آزمایش‌ها شامل آزمایش آنتی بادی خون، آزمایش تنفسی اوره، آزمایش آنتی ژن مدفوع و آندوسکوپی برای بافت برداری هستند.

آزمایش خون

این آزمایش را برای حضور آنتی بادی‌های بیماری هلیکوباکتر پیلوری می‌توان به راحتی و به سرعت انجام داد. با این حال، آنتی بادی‌های خون می‌توانند سال‌ها پس از ریشه کن کردن کامل

RAHSA PATHOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

این بیماری به وسیله آنتی بیوتیک‌ها، در بدن باقی بمانند. بنابراین، آزمایش آنتی بادی خون ممکن است برای تشخیص عفونت مفید باشد، اما آن‌ها برای تعیین اینکه آیا آنتی بیوتیک‌ها باکتری را با موفقیت از بین برده‌اند یا خیر، مناسب نیستند.

آزمایش تنفسی اوره (UBT)

یک آزمایش ایمن، آسان و دقیق برای حضور هلیکوباکتر پیلوری در معده است. آزمایش تنفسی، به توانایی هلیکوباکتر پیلوری در تجزیه مواد شیمیایی طبیعی موجود در اوره و دی اکسید کربنی که از معده جذب می‌شود و از بدن خارج می‌شود، متکی است. ۱۰ تا ۲۰ دقیقه پس از خوردن یک کپسول حاوی اوره با میزان بسیار جزئی از کربن رادیواکتیو یا کربن سنگین اما غیرفعال از رادیواکتیو، یک نمونه‌ای از تنفس جمع‌آوری می‌شود و برای دی اکسید کربن برجسب خورده، مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. وجود دی اکسید کربن دارای برجسب تنفس (آزمایش مثبت) به معنای وجود عفونت فعال است. اندکی بعد از پاک کردن باکتری از معده به وسیله آنتی بیوتیک، آزمایش منفی می‌شود (دی اکسید کربن رادیواکتیو در تنفس وجود نخواهد داشت). افرادی که نگران مقادیر دقیق رادیواکتیویته هستند، حتی می‌توانند از طریق اوره با کربن سنگین و غیررادیواکتیو آزمایش شوند.

نمونه مدفوع

آزمایش اخیر انجام شده برای بیماری هلیکوباکتر پیلوری، آزمایشی است که در آن می‌توان حضور باکتری را از نمونه مدفوع تشخیص داد. در این آزمایش از آنتی بادی H پیلوری استفاده شده است تا مشخص شود که آیا آنتی ژن هلیکوباکتر در مدفوع وجود دارد یا خیر. اگر چنین باشد، بدان معنی است که این عفونت معده را آلوده کرده است. مانند آزمایش تنفسی اوره، علاوه بر تشخیص عفونت، می‌توان از آزمایش مدفوع برای تعیین اینکه ریشه‌کن کردن سریع بیماری پس از درمان مؤثر است یا خیر، استفاده کرد.

آندوسکوپی

یک آزمایش دقیق برای تشخیص H پیلوری و هم چنین التهاب و زخم ناشی از آن است. برای آندوسکوپی، پزشک یک لوله دید انعطاف پذیر (آندوسکوپ) را از طریق دهان، پایین مری و در معده و اثنی عشر قرار می‌دهد. در حین آندوسکوپی، نمونه‌های کوچک بافت (بیوپسی) قابل برداشت هستند. آندوسکوپی همچنین تعیین شدت گاستریت به وسیله بافت برداری، وجود زخم‌ها، لنفوم مالت و سرطان را امکان پذیر می‌کند. بافت برداری هم چنین ممکن است در آزمایشگاه باکتری شناسی برای حضور هلیکوباکتر پرورش داده شود. با این حال، این امر به ندرت انجام می‌شود زیرا سایر آزمایش‌های ساده‌تری نیز موجود هستند.

RAHSA PATHOBIOLOGY GROUP
گروه پاتوبیولوژی رهسا

Clinical - Pathology - Genetic
ISO Certificates 15189 - 10004 - 9001

توصیه های خانگی برای بیماری هلیکوباکتر پیلوری

پزشکان و متخصصان تغذیه پیشنهاد می کنند از خوردن غذاهای تند، قهوه، نوشیدنی های گازدار و غذاهای ترش اکیداً خودداری کنید زیرا این موارد ممکن است علائم مرتبط با عفونت را افزایش دهد.

پیشگیری بیماری هلیکوباکتر پیلوری

در حال حاضر پیشنهاداتی برای جلوگیری از زخم معده ارائه شده است، اما اثر این توصیه ها ناشناخته است. در زیر توصیه هایی برای کمک به جلوگیری از زخم معده بیان می شوند:

- مصرف الکل را کاهش داده یا متوقف کنید
- سیگار نکشید
- از مصرف کافئین موجود در قهوه و بسیاری از نوشیدنی های قوی خودداری کنید
- علائم دستگاه گوارش را چک کنید
- استرس را شناسایی کرده و برای کاهش و اجتناب از آن تلاش کنید
- برای جلوگیری از ابتلا به باکتری، دست ها را با آب غیر آلوده بشویید

چشم انداز بیماران مبتلا به هلیکوباکتر پیلوری

اگر این بیماری به طور مناسب و به موقع ارزیابی شود و درمان های پزشکی مناسب انجام شود، شانس بهبودی کامل حاصل می شود (با خطر بسیار کم عود عفونت) و در مدت چند هفته زخم ها نیز می توانند بهبود یابند.